

روزنامه فرهنگی، اجتماعی با روش خبری – تحلیلی – اطلاع رسانی بنیانگذار: عبدالمحمد اکبری | تاسیس: ۱۳۸۳ صاحب امتیاز: شرکت رسانه رویداد پارسی مدیر مسئول و سردبیر:امیر اکبری

شبه ۲۲ آذر ۱۴۰۴ / **سال بیست و دوم / دوره جدید / شماره ۵۳۱۶**13Dec2025

هنر آینه‌کاری ایرانی در فهرست میراث جهانی یونسکو

این هنر، در کنار سایر هنرهای ایرانی مثل کاشی‌کاری و گچ‌بری، فضای منووی و روحانی خاصی به این بناها می‌بخشد. این کارشناس میراث‌فرهنگی بیان کرد: ثبت جهانی این هنر در یونسکو علاوه بر آنکه به‌عنوان یک افتخار برای ایران و ایرانیان شناخته می‌شود، فرصتی است برای حفاظت از این هنر در برابر تهدیدات احتمالی، باتوجه‌به فرسودگی برخی بناهای تاریخی و تهدیداتی که در نتیجه تغییرات محیطی و شرایط اقتصادی ممکن است این هنر را تحت‌تأثیر قرار دهد، ثبت جهانی این هنر موجب می‌شود که توجه بیشتری به حفظ و مرمت این آثار صورت گیرد. تقی‌پور ادامه داد: آینه‌کاری در واقع نمتنها یک هنر تزیینی است، بلکه مفهومی عمیق از نور و حقیقت را در دل خود جای‌داده است. این هنر به‌ویژه در فضاهای مذهبی، مانند مساجد و حرم‌ها، باعث می‌شود که انسان‌ها در نور و درخشندگی که از

هنر آینه‌کاری در معماری ایرانی که در فضاهای مذهبی و تاریخی جلوه‌ای ویژه دارد، به‌تازگی در فهرست میراث ناملموس یونسکو ثبت شد. این ثبت جهانی فرصتی است تا این هنر فاخر و منحصربه‌فرد که در دل تاریخ ایران ریشه دوانده، در سطح جهانی شناخته شود و در کنار سایر آثار هنری بزرگ، جایگاه شایسته خود را پیدا کند.

آینه‌کاری در دوران صفویه به اوج شکوه خود رسید. شاهان صفوی با بهره‌گیری از هنر آینه‌کاری، فضایی پر از زیبایی و معنویت در بناهای مذهبی و شاهانه خلق کردند. آینه‌کاری در مساجد و زیارتگاه‌ها به‌ویژه از جایگاهی معنوی برخوردار است.

در این فضاها، بازتاب نور از سطح آینه‌ها نمتنها فضایی نورانی ایجاد می‌کند، بلکه روح انسان را به‌سوی حقیقت و نور الهی هدایت می‌کند. در آینه‌کاری‌ها، تکه‌های کوچک آینه نمتنها نماد درخشش نور و زیبایی هستند، بلکه به‌نوعی در دل خود پیامی از معنویت و حقیقت را حمل می‌کنند. مهدی تقی‌پور، استاد دانشگاه هنر و کارشناس میراث‌فرهنگی اظهار کرد: ثبت جهانی هنر آینه‌کاری در معماری ایرانی، نمتنها یک موفقیت بزرگ برای ایران بلکه یک افتخار جهانی است. آینه‌کاری یکی از هنرهای فاخر ایران است که در بسیاری از بناهای تاریخی به‌ویژه در مساجد و زیارتگاه‌ها به‌کاررفته است.

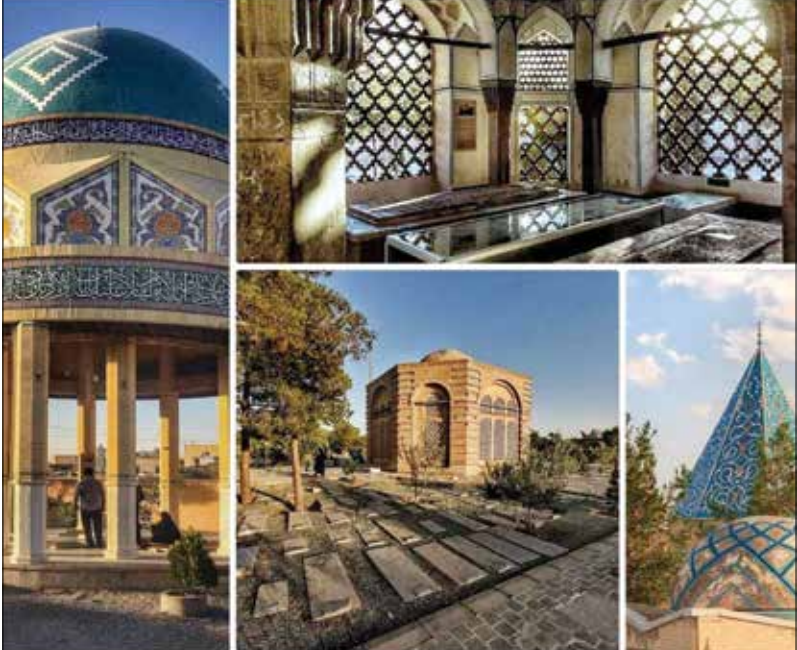
این هنر نماد روشنایی و حقیقت است که در فضای معماری ایرانی تأثیر عمیقی بر زیبایی‌شناسی و معنویت دارد. او افزود: آینه‌کاری در دوران صفویه به اوج خود رسید. در آن زمان، شاهان صفوی با استفاده از این هنر در ساخت بناهای مذهبی و شاهانه، فضایی از نور و زیبایی ایجاد کردند که همچنان در بناهای تاریخی ایران باقی‌مانده است.

از روایت‌های کهن تا نوآوری‌های مدرن در جشنواره قصه‌گویی اصفهان

خلایقت شرکت‌کنندگان است. بکتاشیان تصریح کرد: بیست و هفتمین جشنواره بین‌المللی قصه‌گویی در سه بخش اصلی برگزار می‌شود. بخش قصه‌گویی کهن، روایت‌هایی برگرفته از فرهنگ ایرانی است که نسل‌ها را با ارزش‌های اخلاقی و اجتماعی آشنا کرده‌اند. وی افزود: بخش قصه‌گویی مدرن و نوآورانه، روایت‌های تازه و خلاق است که با ابزارهای جدید و تکنیک‌های نوین داستان‌سرایی همراه هستند و بخش قصه‌گویی تلفیقی کهن و مدرن، پیوند میان سنت و مدرنیته است که تجربه‌ای تازه از قصه‌گویی ارائه می‌دهد. بکتاشیان بیان داشت: بخش بین‌الملل جشنواره هم میزبان شرکت‌کنندگان خارجی است و آثار آنان در همین سه گرایش مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. بخش استانی جشنواره از ۱ تا ۳ دی‌ماه ۱۴۰۴ در تالار هنر شهرداری اصفهان برگزار خواهد شد. در این بخش، قصه‌گوین محلی آثار خود را ارائه می‌دهند. همچنین، بخش ملی و بین‌المللی جشنواره از ۲۵ تا ۲۷ بهمن‌ماه ۱۴۰۴ در موزه شهر اصفهان برگزار خواهد شد. این رویداد فرهنگی، زمینه‌ای را برای تبادل تجربیات و آشنایی با فرهنگ‌های مختلف فراهم می‌کند و انتظار می‌رود تأثیر مثبتی بر ارتقای سطح کیفی قصه‌گویی در کشور داشته باشد.

کارگاه عمومی تخت‌فولادشناسی برگزار می‌شود

۸۳۰ برگزار می‌شود و علاقه‌مندان می‌توانند برای ثبت‌نام و دریافت اطلاعات بیشتر از طریق شماره ۰۹۰۲۸۰۱۱۳۵۶ اقدام کنند. تخت فیولاد اصفهان با نام «وادی‌السلام ثانی» دومین قیرستان جهان تنسیع و آرامگاه بیش از ۲ هزار عالم، فقیه و مجتهد، شاعر،

نشانی: اصفهان، میدان آزادی، خیابان دانشگاه نرسیده به حکیم نظامی، کوچه شهید مصطفی روحانی (شماره ۱۹)، پلاک ۶، ساختمان رویداد پارسی
تلفن: ۰۳۱-۳۶۲۹۳۷۵۰۰۳۱ (خط هفت)
فاکس: ۳۶۲۹۳۹۲۰۳۱-
لینوگرافی و چاپ: شاخه سبز توزیع: رویداد پارسی

اصفهان نامزد میزبانی

نشست جهانی

شهرهای خلاق

مدیر پژوهش، خلاقیت و فناوری‌های نوین شهرداری اصفهان، گفت: ارائه درخواست رسمی برای میزبانی نشست جهانی شهرهای خلاق یونسکو، جایگاه اصفهان و ایران در شبکه شهرهای خلاق را تقویت کرده و امکان گسترش همکاری‌های بین‌المللی و ملی فراهم شده است. مرتضی منصوحی به همدین سالگرد عضویت اصفهان در شبکه شهرهای خلاق یونسکو UCCN در سال ۱۳۹۴ اشاره کرد و گفت: اصفهان با پشتوانه تاریخی و فرهنگی عمیق در حوزه صنایع‌دستی و هنرهای مردمی و یک دهه فعالیت متمرکز دبیرخانه خود، طی سال‌های گذشته بیش از ۳۵۰ برنامه فرهنگی، آموزشی، نمایشگاهی و نوآورانه را اجرا کرده و در تثبیت جایگاه جهانی این شهر نقش‌آفرینی مؤثری داشته است. او ادامه داد: این دبیرخانه در مسیر توسعه ارتباطات بین‌المللی، همکاری‌های گسترده‌ای با ۴۰۸ شهر عضو یونسکو، ۱۶ شهر خواهرخوانده، ۱۶ شهر روستای جهانی صنایع‌دستی، ۵ شهر خلاق ایران و گروه تخصصی شهرهای خلاق صنایع‌دستی یونسکو برقرار کرده و دامنه تعاملات خود را به طور چشمگیری گسترش داده است. مدیر پژوهش،

یک معمار و نویسنده کتاب «میدان توپخانه، دارالخلافه ناصری» در نشست شهر کتاب اردیبهشت اصفهان به شباهت‌ها و تفاوت‌های معماری میدان نقش‌جهان و میدان توپخانه تهران پرداخت.

به گزارش مهر، در مراسم رونمایی از کتاب «میدان توپخانه دارالخلافه ناصری ذهنیت ایرانی و رهاورد دیگری» اثر مهنام نجفی که در شهر کتاب اردیبهشت اصفهان با میزبانی علی خدایی نویسنده و منتقد کتاب برگزار شد مهنام نجفی معمار و پژوهشگر حوزه معماری و فضای شهری در سخنانی جامع و بدیع به تشریح دلایل و الزامات انجام این پژوهش تاریخی شهری پرداخت و نشان داد که انتشار این کتاب می‌تواند نقطه عطفی در فهم تاریخی فضای شهری ایران و بازخوانی مفهوم عرصه عمومی باشد. این نشست که با حضور تعداد زیادی از اساتید دانشگاه و علاقه‌مندان به تاریخ فرهنگی و معماری ایران برگزار شد با معرفی اجمالی کتاب آغاز شد و پس از آن نجفی در گفتگویی دقیق و تحلیلی به تبیین فرایند شکل‌گیری این اثر پرداخت وی در سخنان خود تأکید کرد: این کتاب حاصل پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد وی در دوره مطالعات معماری ایران است که از سال ۱۳۸۵ آغاز شده و نشان می‌دهد این موضوع از همان آغاز مسیر تحقیقاتی وی را شکل داده است. مهنام نجفی آغاز سخنان خود را به تجربه شخصی خود در دوره کارشناسی‌ارشد اختصاص داد و گفت آن دوره در دانشگاه که در واقع دومین ورودی‌ان این رشته بودند با حضور اساتدانی صاحب‌نظر در حوزه مطالعات معماری و میراث‌فرهنگی چون مرحوم باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی، سید محمد بهشتی شیرازی، زهرا اهری، مهرداد قیومی همراه بوده است و مجموعه شغل مند و هدفمندی از اساتید در شکل‌گیری تفکر وی نقش داشته است. این نکته نشان می‌دهد که پشتوانه علمی و پژوهشی کتاب تنها یک پژوهش شخصی نیست بلکه متکی بر فضای علمی و تجربه اساتید برجسته در حوزه معماری ایرانی است. او تأکید کرد: دوره کارشناسی‌ارشد برای وی در اصفهان بسیار پریار بوده و آثار آن را در کار تحقیقاتی خود دیده است و افزود تجربه زندگی و تحصیل در اصفهان به وی نشان داده که چگونه فضاهای تاریخی می‌توانند در شکل‌گیری فهم شهری و تاریخی نقش ایفا کنند. او اشاره کرد: دانشگاه هنر اصفهان که اکنون مستقل شده و دارای مقاطع بالاتر از جمله دکتری است نقش بسزایی در تربیت متخصصان حوزه مرمت و معماریه داشته است که نمونه آن را در این کتاب می‌توان مشاهده کرد. نجفی سپس به تشریح انگیزه اصلی نوشتن کتاب پرداخت و گفت سؤال آغازین پژوهش این بوده که چگونه می‌توان فضایی نظامی مانند میدان توپخانه را با خصیصه‌های فضایی عمومی و زندگی شهری پیوند داد. این سؤال بنیادی وی را به بررسی عمیق منابع واداشت او با وصف‌کردن تصویری خیالی از فضای میدان توپخانه در دوره ناصرالدین‌شاه قاجار توضیح داد: تصور کنید فضایی گشوده احاطه شده از توپها و توپچی‌ها در حجره‌های اطراف با صفی از توپهای آماده شلیک و حضور نیرویی که می‌تواند این توپها را در میدان به کار ببرد. درعین‌حال این میدان به‌عنوان زندگترین عرصه عمومی شهر عمل می‌کند. این تضاد ظاهری بین ماهیت نظامی و حضور زندگی جمعی محور اصلی این تحقیق بوده است. این معمار با اشاره به موقعیت کالبدی میدان توپخانه توضیح داد این فضا در زمان احداث هیچ بنای عمومی در پیرامون خود نداشته و تنها راه‌های مهم شهری مانند دروازه باب همايون به ارگ سلطنتی و دروازه عمارت که کارگاه اسلحه‌سازی بود به آن متصل می‌شد. او افزود، در سمت شرق میدان نیز عمارت میرزا قهرمان امین لشکر قرار داشته است که نشان می‌دهد این فضا ارتباط مستقیم باقدرت سیاسی و نظامی زمان داشته است؛ اما درعین‌حال همین میدان منشأ شش خیابان مهم شهر بوده است. خیابان‌هایی چون لاله‌زار فردوسی علاءالدوله (امیرکبیر) چراغ‌گاز و چراغ‌برق و ناصریه که همه این مسیرها شبکه شهر تهران را شکل داده‌اند این امر نشان می‌دهد که میدان توپخانه نمونه‌ای از نخستین ترکیب فضایی شهری در تهران مدرن بوده است. نجفی به این نکته پرداخت: سؤال اساسی پژوهش از این است که چگونه ممکن است چنین فضایی که کالبدش کاملاً نظامی است درعین‌حال به مهم‌ترین عرصه عمومی شهر تبدیل شود. او با استناد به سفرنامه‌ها توضیح داد: میدان توپخانه محل تجمع کاروان‌هایی از اقصا نقاط آسیا بوده است کاروان‌هایی که محصولات تجارت خود را از این میدان وارد بازار تهران می‌کردند و حتی زائرانی از چین و دیگر مناطق دیده شده‌اند که در راه حج از این میدان عبور می‌کرده‌اند. او افزود: حضور زنان همراه با ندیمه‌هایشان در این میدان برای سیاحان اروپایی جالب بوده و این نکته نشان می‌دهد میدان تنها عرصه نظامی نبوده است؛ بلکه عرصه‌ای برای زندگی اجتماعی و تبادل فرهنگی بوده است.

www.royaldiran.com
www.esfahanerouz.ir
عضو تعاونی مطبوعات، انجمن مدیران رسانه
esfahanerouz
esfahanerouz
esfahanerouz
@esfahanerouz
www.esfahanerouz.ir
این نامه اخلاقی حرفه ای در لینک «درباره ما» سایت اصفهان امروز منتشر شده است.

باز خوانی تاریخی

میدان توپخانه در شهر کتاب اصفهان

۱۲ باز خوانی تاریخی میدان توپخانه

در بخش دیگری از سخنان خود نجفی به موضوع توپها پرداخت وی توضیح داد: این کتاب تنها به کالبد میدان نمی‌پردازد؛ بلکه توپ به‌عنوان کاراکتری مهم در متن شهری و فرهنگی ایران بررسی شده است. او گفت: یکی از معروف‌ترین توپها در دوره قاجار توپ مروارید بوده است که زنان برای حاجت گرفتن به آن مراجعه می‌کردند و نشان می‌داد که توپها نقشی فراتر از ابزار نظامی داشته‌اند. نجفی افزود: این امر نشان می‌دهد که توپ در ذهنیت ایرانیان به‌تدریج از سلاح جنگی به نمادی فرهنگی و حتی تقدس یافته تبدیل شده است. این نویسنده ادامه داد: بسیاری از منابع تاریخی و سفرنامه‌ها گواهی می‌دهند که توپها در مناسبت‌های مختلف فرهنگی و اجتماعی نقش داشته‌اند. جشن‌ها و مراسم مذهبی و آئینی با شلیک توپ همراه بوده و در زادروز شاه و اعیاد مذهبی توپها نقش می‌یافت‌اند. این امر نشان می‌دهد که توپها ارتباطی عمیق باتجربه زیستی مردم داشته‌اند و این تلقی فرهنگی از توپ در حافظه تاریخی جامعه ایرانی نقش بسته است. نجفی سپس به تفاوت میدان توپخانه تهران با میدان‌های مشابه در دیگر کشورها اشاره کرد و گفت: در کشورهای اروپایی اگر نام میدانی توپخانه به چشم بخورد این فضاها غالباً نظامی و بسته بوده‌اند و نه عرصه‌ای عمومی. اما در تهران توپخانه به معنای کاربردی و حضور فعال در زندگی شهری بوده و همین امر باعث شده که این فضا متفاوت و ویژه باشد. او افزود: در بسیاری از شهرهای ایران از جمله در تبریز و شیراز نیز فضاهایی مشابه وجود داشته که نشان می‌دهد این پدیده صرفاً منحصر به تهران نبوده بلکه بخشی از تجربه شهری ایران در دوره قاجار بوده است. این معمار به نقش تاریخی ویژه‌ای اشاره کرد و گفت: اهمیت توپ اشاره کرد و افزود: شکست‌های تاریخی نظیر جنگ چالدران که در آن توپها تأثیر تعیین‌کننده‌ای در نتیجه نبرد داشت‌اند باعث شده‌اند که دسترسی به توپها برای ایرانیان به یک ارزش استراتژیک تبدیل شود. او تصریح کرد: این تجربه تلخ تاریخی باعث شده که توپ به‌عنوان نماد قدرت و حفظ حکومت در ذهن جمعی شکل بگیرد و حتی در دوران بعد از آن نیز ابزار نظامی به نحوی در فرهنگ عامه ایرانی جایگاه خاصی پیدا کند. نجفی اظهار کرد: دوره قاجار مجموعه‌ای از مایدان ارگ شکل گرفته‌اند که نظام دفاعی شهر را تقویت می‌کردند؛ اما میدان توپخانه تهران به دلیل موقعیت‌ناقصش از حصار ارگ خارج شده و به شبکه‌ای از خیابان‌ها و عرصه‌های شهری متصل شده است و این امر نشان می‌دهد که میدان توپخانه جدید نمونه‌ای ممتاز از تلفیق فضایی نظامی و عرصه عمومی است و این ویژگی باعث شده که این میدان در تاریخ عکاسی و توصیف‌های سفرنامه‌نویسان جایگاه ویژه‌ای داشته باشد. او بیان کرد: تاریخچه میدان توپخانه قدیم تهران که در بخش جنوبی ارگ قرار داشته و بخش بسیار از آن امروز آرمیزان‌رفته است به ما نشان می‌دهد که این فضا تا چه حد در شکل‌گیری کالبد شهری تهران نقش داشته است.

۱۳ اهمیت اجتماعی عرصه عمومی و میدان در

شهرهای قاجاری

در بخش دیگری از سخنان خود نجفی به مفهوم گسترده‌تر میدان در دوره قاجار پرداخت و اظهار کرد: در این دوره میدان‌ها به‌عنوان جلوه‌های عرصه عمومی در ساختار شهر ظاهر می‌شوند. او افزود: این عرصه‌های عمومی امروز به‌عنوان فضای احداث‌دهنده تجربه زندگی جمعی شناخته می‌شوند و میدان‌هایی چون توپخانه و بهارستان نشانه‌هایی از این تحول هستند. او تأکید کرد: وجود پستخانه و تلگراف‌خانه و بانک‌هایی چون بانک ملی در کنار میدان توپخانه نشان می‌دهد که این فضاها تنها عرصه نظامی یا تجاری نبوده‌اند؛ بلکه مرکز وقوع تحولات مدرن در ایران بوده‌اند. این معمار با اشاره به نقش رسانه‌های دوران قاجار و ظهور نهادهای مدرن گفت: میدان‌هایی چون توپخانه و بهارستان صحنه ظهور نهادهایی بودند که نشانگر تغییر ساختار اجتماعی و فرهنگی در ایران بودند. وی توضیح داد ظهور پست و تلگراف و بانک‌ها در این عرصه‌ها نشان می‌دهد که دولت قاجار با تأکید بر این عرصه‌ها خود را عصر نوین عرصه‌های را برای پاسخگویی به منافع عمومی فراهم کند.

او افزود: این امر نشان می‌دهد دولت از یک نقش صرفاً نظامی و امنیتی به نقش خدمات‌رسان و پاسخگو به مردم تغییر موضع داده است. نویسنده کتاب «میدان توپخانه، دارالخلافه ناصری» تصریح کرد این پژوهش هنوز برای وی پایان نیافته و زمینه‌های تحقیقاتی گسترده‌تری را پیش رو دارد. او تأکید کرد: فهم نقش میدان‌ها و فضای عمومی در تاریخ شهری ایران همچنان سؤال‌هایی بنیادین باقی گذاشته است و امیدوار است این کتاب آغازی باشد برای پژوهش‌های بعدی در این زمینه.